

РЕШЕНИЕ

№ 428

гр. Пловдив, 06.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на десети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емилия Ат. Брусева
Меденка М. Недкова

при участието на секретаря Красимира Хр. Несторова Кутрянска като разгледа докладваното от Нестор Сп. Спасов Въззивно търговско дело № 20235001000501 по описа за 2023 година

Производство по чл. 258 и сл. ГПК.

Повод за образуването му са две на брой въззивни жалби.

Едната е подадена от „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С. и е насочена против решение № 35 от 04.04.2023 г. постановено по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд в частта, с която „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 е осъдено да заплати на Р. М. Т., ЕГН ....., гр. Х., ул. „Ч.с.“ № 11-А ет.8 ап.51 сумата от 20 000 лв. ведно със законната лихва от 28.10.2022 г. до окончателното изплащане, равняваща са на разликата между присъдената с решението сума от 30 000 лв. за обезщетяване на претърпени неимуществени вреди /болки и страдания/ причинени от ПТП, настъпило на 21.02.2020 г. около 17, 17 часа в гр.Х. по ул. „П.“ в посока запад към стадион „Х.“ по вина на Г.Н.П. като водач на лек автомобил марка „Ф.“, модел „П.“, рег. № ..., застрахован по договор „Гражданска отговорност на автомобилистите“ при ответника и сумата от 10 000 лв., какъвто според застрахователя е размера на дължимото се на ищцата обезщетение.

Решението се обжалва и в частта, с която жалбоподателят е осъден да заплати на ищцата разноски в размер отговарящ по съразмерност на

обжалвана част от решението, възнаграждение за адвокат на Р. И. М. по чл. 38, ал.2 от ЗА в размер отговарящ по съразмерност на обжалваната част от решението и държавна такса в полза на бюджета на Съдебната власт по сметка на ХОС в размер отговарящ по съразмерност на обжалваната част от решението.

В жалбата са изложени подробни съображения за неправилност и незаконосъобразност на решението в тази му част, иска се отмяната ѝ и постановяване на друго отхвърлящо иска в посочения по- горе размер.

Втората жалба е насрещна такава. Тя е подадена от Р. М. Т., ЕГН *****, гр. Х. чрез пълномощника ѝ адв. Р. М. и е насочена против решение № 35 от 04.04.2023 г. постановено по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд в частта, с която били отхвърлени акцесорните искове на Р. М. Т. против „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С. за присъждане на законна лихва върху присъдените с решението на ХОС обезщетения за имуществени и неимуществени вреди за времето от 28.07.2023 г. до 28.10.2023 г.

С нея се отправя искане за отмяна на решението в тази му част и постановяване на друго присъждащо законна лихва и за този период върху обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди.

Всяка от страните намира жалбата на другата за неоснователна.

Съдът след като се запозна с акта предмет на обжалване и събраните доказателства намери за установено следното:

На 22.10.2021 г. в ХОС е постъпила изходяща от Р. М. Т., ЕГН *****, гр. Х. искова молба против „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С..

В обстоятелствената част на същата се говори, че на 21.02.2020 г. в гр. Х., на ул. „П.“ до входа за стадион „Х.“ настъпило ПТП по вина на Г.Н.П., който като водач на лек автомобил „Ф.“, модел „П.“, рег. № ... причинил ПТП, при което пострадала и ищцата. По отношение на същото е споменато, че П. поради движение с несъобразена с релефа и състоянието на пътя скорост изгубил контрол над автомобила, излязъл извън пътното платно вляво по посоката си на движение, качил се на тротоара и ударил движещата се по него ищца. От удара тя пострадала тежко.

След инцидента, ищцата била отведена по спешност в МБАЛ - Х.,

където била настанена в отделение по неврохирургия с оплаквания за силни болки в главата, световъртеж, рани по лицето, носа и челото, болки в двете подбедрици, седалището, а и по цялото тяло. След проведени изследвания, прегледи и консултация с травматолог било установено, че е обнубилирана / има силно замъглено съзнание и отслабено активно внимание/. Установили се също охлузвания и кръвонасядания по лицето, разкъсно-контузна рана в окосмената част на главата, мозъчно сътресение и други. На 21.02.2021 г. на ищцата под местна анестезия била направена ревизия и шев на раната на главата и пластика на кожата. На 25.02.2021 г. била изписана с негативен неврологичен статус, окончателна диагноза „Вулнус лацеро-контузум капитис. Ревизио ет сутура вулнерис, Пластика кулис“, указания за домашно лечение и прием на аналгетици при нужда.

На същата дата ищцата била прегледана и от съдебен лекар, който заключил, че тя вследствие на ПТП- то получила разкъсно-контузна рана на главата в теменната област, охлузвания по лицето, кръвонасядания на клепачите на двете очи, подкожни хематоми на двете подбедрици и дясното седалище, охлузвания на двете ръце.

Лечението и престоят в болницата се свързва и с разходи в размер на 23, 20 лв.

По отношение на болките страданията и психическите изживявания е посочено, че травмите причинили внезапно и неочаквано увреждане на здравето и множество болки и страдания. След инцидента тя изпитвала значителни трудности в ежедневието си поради непрестанното главоболие от травмите на главата. Страдала от болки в подбедриците и седалищната област с оглед масивните кръвонасядания в същите. Изпитвала срам от нараняванията по лицето, челото и слепоочието, като в тези части на главата останали и белези до момента. Травмите за продължителен период от време ограничили социалните ѝ контакти, а и изпитвала затруднения в ежедневната си дейност и се наложило ползване на чужда помощ за задоволяване на потребностите си и грижите в домакинството. Това от своя страна още повече е разстроило. Стресът от инцидента направил ищцата плаха, предпазлива, раздразнителна. Често сменяла настроенятията си, имала чести приливи на безпокойство и притеснение, сънувала кошмари.

Всичко изложено се свързва с необходимост от обезщетяване от страна

на виновния за инцидента водач на претърпените неимуществени и имуществени вреди.

В ИМ са изложени твърдения, че за лекия автомобил управляван от виновния за произшествието водач е сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите с ответното дружество, което ангажирало отговорността на застрахователя за описаните по-горе вреди.

В тази връзка от него с молба от 28.07.2020 г. било поискано изплащане на споменатото обезщетение, но към момента на подаване на иска произнасяне по същата липсвало.

На тази база се излагат доводи, че за ищцата е налице интерес от претендиране на обезщетението по съдебен път.

Отправено е искане за осъждане на застрахователя да заплати сумата от 30 000 лв. за обезщетяване на неимуществените вреди и 23, 20 лв. за обезщетяване на имуществените ведно със законната лихва от датата на предявяване на застрахователната претенция - 28.07. 2020 г.

В срока за отговор ответното застрахователно дружество е подало такъв.

С него то не оспорва, че управляваният от П. автомобил е бил застрахован при него.

Оспорва се обаче обстоятелството, че ПТП- то е причинено виновно от водача на същия и по- точно механизма на настъпването му описан в исковата молба. В тази връзка се споменава, че принос за същото имала и ищцата. Тя според ответника не се намирала на тротоара, а пресичала пътното платно в нарушение на правилата за движение по пътищата, без да се огледа, без да се съобрази с останалите участници в движението и на нерегламентирано за това място. В тази връзка е оспорена доказателствената сила на представения по делото констативен протокол и е заявено, че съставителят му не е присъствали на самото ПТП. Изложени са и съображения, че описаните в ИМ вреди не са в причинно-следствена връзка с инцидента и че ищцата не е положила грижи за своето здраве.

Излага се становище за прекомерност на претендираното обезщетение за неимуществени вреди, несъобразяване на същото с икономическата обстановка в страна и за наличие на съпричиняване, допуснато от пострадалата по изложените по- горе съображения.

Оспорена е и претенцията за присъждане на законна лихва. То на първо място е обусловено от доводите за неоснователност на главните искове, а на второ от това, че ответникът не е изпадал в забава, както и че отговорността му е договорна, а не деликтна.

Тук за пълнота е нужно да се спомене, че с отговора е направено и възражение, че искът е подсъден на СГС с оглед на неприложимостта на чл. 115 от ГПК и предвиждането в чл. 105 от ГПК.

В ДИМ ищецът е изразил становище за направените в отговора защитни възражения, вкл. и на това за подсъдността.

Отговор на ДИМ не е подаван.

Така съдът след събиране на поисканите и относими към спора доказателства е постановил решението предмет на обжалване. Преди това е приел, че делото е подсъдно на Хасковския окръжен съд, т.е. не е уважил направеното от ответника възражение във връзка с подсъдността.

В самото решение след анализ на събрания по делото доказателствен материал е прието, че предпоставките за ангажиране отговорността на застрахователя за репарирание на причинени на ищцата имуществени и неимуществени вреди с оглед разпоредбите на чл. 432 от КЗ са налице. Формиран е и извод за липса на съпричиняване.

Направен е анализ на уврежданията, които ищцата твърди да са й причинили неимуществени вреди и на база съпоставка на същите със събрания по делото доказателствен материал искът е бил уважен в пълния му размер, т.е. за сумата от 30 000 лв.

Искът за имуществени вреди също е бил уважен в пълния му размер от 23, 20 лв. лв.

Върху тези суми е присъдена и законна лихва от денят следващ този, на който е изтекъл 3 месечния срок за произнасяне от страна на застрахователя - 28. 10.2020 г. Произнасяне за претенцията за присъждане на лихва за времето от 28.07.2020 г. до 28.10.2020 г. не е направено.

Недоволен от размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди е останал застрахователят и е обжалвал пред ПАС решението в частта му присъждаща обезщетение над сумата от 10 000 лв.

В нея се излагат подробни съображения за необоснованост и

неправилност на решението. Същите се базират на становището, че съдът е възприел неправилен механизъм на ПТП-то и така е изключил поведението на ищцата и съпричиняване на вредоносния резултат от нейна страна. В тази връзка се преповтаря защитния довод пред ХОС за неправилно пресичане на платното за движение и нарушение на правилата на ЗДП и се прави позоваване на констатациите на вещото лице изготвило САТЕ.

Изложени са и доводи, че в решението съдът е хиперболизирал тежестта и интензитета на получените от ищцата травми според заключението на СМЕ. В тази връзка се прави извод за прекомерност на присъденото обезщетение за неимуществени вреди и определяне на същото в нарушение на принципа на справедливост.

В срока за отговор на въззивната жалба е ищцата е подала такъв, както и насрещна въззивна жалба.

В нея е посочено, че постановеното от ХОС решение се обжалва в частта, с която били отхвърлени акцесорните искове на Р. М. Т. против „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С. за присъждане на законна лихва върху присъдените с решението на ХОС обезщетения за имуществени и неимуществени вреди за времето от 28.07.2023 г. до 28.10.2023 г. В жалбата са изложени подрони съображения за това, че лихвата се дължи от по- ранната дата.

С оглед разпоредбата на чл. 269 от ГПК съдът дължи произнасяне за валидността и допустимостта на обжалваното решение служебно, а досежно правилността му с оглед посоченото в жалбата.

По повод на тази преценка ПАС намира за нужно да посочи, че едно решение е невалидно (нищожно), когато не е постановено от надлежен орган или е постановено от ненадлежен състав, т.е. от лице, което няма качество на съдия или от едноличен вместо троен състав и т.н. Нищожно е и решение, което не е подписано или не е постановено в предвидената от закона писмена форма. Налице е нищожност и в случаите, когато решението е постановено от съда извън пределите на неговата компетентност, т.е. срещу лица неподчинени на правораздавателната власт на българските съдилища.

В случая нито една от тези предпоставки не е налице и за нищожност не може да се говори.

По отношение на недопустимостта е нужно да се спомене, че от съдържанието на чл. 270, ал.3 от ГПК следва извод, че такава е налице, когато

е извършено произнасяне въпреки липсата на право на иск или има произнасяне по един непредявен иск. Налице е недопустимост и когато спорът е разгледан от некомпетентен съд, т.е. във всички случаи, когато е постановен съдебен акт въпреки липсата на предпоставки за разрешаване на спора по същество.

В случая съдът е сезиран с искове с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ.

В тази законова разпоредба е казано, че у вреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ при спазване на изискванията на чл. 380 КЗ.

В чл. 380 от КЗ е предвидено, че лицето, което желае да получи застрахователно обезщетение е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция.

Съответно в чл. 496, ал.1 от КЗ е казано, че срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не може да е по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл. 380 КЗ пред застрахователя, сключил застраховката или пред неговия представител за уреждане на претенции.

В чл. 498, ал. 3 от КЗ се предвижда, че увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл. 496 КЗ, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение.

Анализът на горните текстове води до извод, че допустимостта на искова претенция по чл. 432, ал.1 от КЗ е обусловена от това ищецът първо да е упражнил правото си по чл. 380 от КЗ и от това в сроковете по чл. 496 КЗ да няма плащане на обезщетение, да има отказ, респ. претендиращият обезщетение да не е доволен от размера му.

В случая от представените по делото доказателства е безспорно, че ищцата е отправила молба до ответното дружество за обезщетяване на претърпени от нея неимуществени и имуществени вреди. Същата е получена на 28.07.2020 г. и по нея няма произнасяне в споменатия по- горе срок.

Това обуславя интересът от търсене на обезщетенията по съдебен ред.

В случая съдът е разгледал тези искиви претенции, като предмет на преценка са били фактите и обстоятелствата изложени в исковото молба във връзка с тях. Решението е постановено и от съд, който с оглед разпоредбите на ГПК /чл. 115, ал.2/ може да разглежда настоящия правен спор, т.е. следва извод за допустимост на същото.

Казаното сочи, че ПАС съобразно разпоредбите на чл. 271 от ГПК следва да реши спорът относно дължимостта на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди по същество, като потвърди или измени изцяло или отчасти обжалваното решение. При извършване на тази преценка той ще е обвързан от посочените в жалбата съображения за неправилност на съдебното решение.

От съдържанието на чл. 432, ал.1 от КЗ следва, че основателността на исковите претенции на първо място е обусловена от наличието на застрахователно правоотношение за застраховка „Гражданска отговорност“ между извършителят на деликта и ответното застрахователно дружество.

По силата на такъв договор съгласно разпоредбата на чл. 477, ал. 1 от КЗ обект на застраховане по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата.

В чл. 493, ал.1 от КЗ е посочено, че застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица, в това число пешеходци, велосипедисти и други участници в движението по пътищата, вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство по време на движение или престой. В т.1 сред подлежащите на покриване вреди е посочено, че са неимуществените и имуществените вреди вследствие на телесно увреждане или смърт.

Това води до извод, че отговорността на застрахователното дружество при наличие на сключен договор за застраховка гражданска отговорност е обусловена и от установяването на отговорност на застрахованото лице за

причинено от него увреждане. Тя при непозволеното увреждане произтича от разпоредбите на чл. 45 и сл. от ЗЗД.

Според нормата на чл. 45 от ЗЗД всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму.

Според чл. 51 от ЗЗД пък обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

Това предполага, че фактическият състав на непозволеното увреждане обхваща наличието на противоправно деяние, вина и вредоносен резултат, който да е пряка и непосредствена последица от увреждането.

От описаното по-горе съдържание на въззивната жалба е видно, че решението на ХОС за присъдените неимуществени вреди се обжалва за сумата над 10 000 лв., а това за имуществени вреди въобще не се обжалва, т.е. то в необжалваните части е влезнало в сила. Всичко това води до логичния извод, че въпросите за наличието на всички елементи обуславящи отговорността на деликвента, респ. на неговия застраховател са разрешени със СПН и не подлежи на преразглеждане.

Влизането в сила на решението присъждащо обезщетението за имуществени вреди в пълния им размер, т.е. неоспорване на извода, че то не подлежи на намаляване поради съпричиняване води до извод и че въпросът за липсата на такова е разрешен със СПН и няма как да бъде разгледан отново в настоящето производство при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди.

От описаното по-горе съдържание на въззивната жалба е видно, че по делото не се оспорва и извода на ХОС, че получените от ищцата травми вследствие на инцидента са тези описани в заключението на приетата от първоинстанционния съд СМЕ.

Това съобразено с разпоредбата на чл. 269 от ГПК и приетото в ТР № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС сочи, че предмет на преценка в настоящето производство следва да бъде единствено въпроса за периода на възстановяване от получените и неоспорени с жалбата травматични увреждания, за вида и характера на психическите такива.

В СМЕ е посочено, че получените от ищцата травми в резултат на ПТП-то са :

- Разкъсно - контузна рана на главата в теменната област,
- Охлузвания по лицето,
- Кръвонасядания по клепачите на двете очи,
- Подкожни хематоми на двете подбедрици и дясно седалище и
- Охлузвания на двете ръце.

В приетата по делото медицинска експертиза, а и в дадените от експерта обяснения при приемането ѝ е направено изброяване за периодите на възстановяване от обща медицинска гледна точка за всяко едно от уврежданията.

За раната на главата, която е шита е казано, че конците се сваят на 7-10 ден, а пълното възстановяване на кожата в зоната на раната е след около 20 дни, когато се оформя траен белег. Същата според експерта е причинила разстройство на здравето извън случаите на чл. 128 и 129 от НК, т.е. има характер на лека телесна повреда.

Охлузванията и подкожните хематоми, т.е. другата група телесни увреждания причинени от ПТП-то според експерта са причинили страдания на ищцата без разстройство на здравето. Възстановяването на ожулените участъци и падането на коричките от раните е в рамките на 15-20 дни.

По отношение на кръвонасяданията също се говори за възстановяване/разнасяне/ в рамките на 15-20 дни. Пояснява се обаче, че това касае прякото, анатомично възстановяване на тъканите. В тази връзка от страна на експерта при приемане на заключението в заседанието от 30.01.2023 г. е пояснено, че сред получените хематоми са два дълбоки такива на подбедрицата с размери 19/12 см и 20/11 см и подкожен хематом с диаметър 18 см в областта на седалището. Те били засегнали мускулни групи и мускулни влакна, което водело до затруднение в движението при съкращаването на тези мускули до разнасянето на хематомите. На тази база е почертано, че в рамките на 20-те дни на разнасяне на хематомите ищцата е можела да осъществява движения, но същите са били болезнени.

Именно относно болките в заключението се сочи, че същите са били с умерена интензивност. Били са изявиени в първите часове и дни след инцидента и са отслабвали във времето. Периодът на това отслабване в обясненията е определен на около 2 месеца с оглед множествеността на

уврежданията, натъртванията по ставите, на ребрата, гръбнака и дълбочината и мястото на хематомите.

Информация за изживяванията на ищцата и състоянието ѝ се съдържа и в показанията на разпитаните по делото свидетели. Това са лицето, с което живее на семейни начала и сестра ѝ. Те за ПАС е логично да имат преки и непосредствени впечатления от целия оздравителен процес. В показанията на същите се съдържат данни за хематоми, шевове на главата, лош външен вид непосредствено след инцидента и в първите дни след възстановителния период, затруднения с придвижването. Те кореспондират със заключенията на медицинския специалист, т.е. са обективни. Като цяло единственото разминаване е за продължителността на възстановяването с оглед на това, че съжителят и сестрата говорят за възстановяване в рамките на 3 и повече месеца. Това обаче не кореспондира със заключението на експерта и факта, че според представената по делото справка от НОИ /стр. 197 от делото на ХОС/ ищцата е била в отпуск поради временна нетрудоспособност за времето от 21.02.2020 г. до 15.04.2020 г. и по тази причина следва да се даде вяра на медицинската експертиза и на данните от болничните листове. Свидетелите също така са изложили и данни за това, че след инцидента ищцата е била в стрес, изпитвала е страх от движение по улицата и от ходене на работа с оглед на това, че инцидентът е станал на прибиране от същата.

На база изложеното следва да се приеме, че телесното възстановяване на ищцата е станало факт в рамките на 20 дни. В този период същата е изпитвала и по-силните за състоянието си болки, които са степенувани от експерта като такива с умерен интензитет. Те не са ограничили от медицинска гледна точка възможността да извършва обичайните за всеки един човек движения и са отшумявали постепенно във времето, като са приключили в рамките на 2 месеца от инцидента. Именно това за ПАС е и крайния период на физическо възстановяване, който ще се вземе предвид при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди. При определянето му следва се отчете и психическото състояние на ищцата свързано със стреса от инцидента, страховете изживявания след същия още повече, че видно от данните на САТЕ ищцата в момента на удара е била качена на капака на лекия автомобил и е образно казано е носена върху него до спирането му.

На тази база и с оглед икономическата обстановка в страната към момента на деликта за ПАС справедливият размер на обезщетението следва да се определи на 20 000 лв.

В жалбата от страна на застрахователя се говори, че то следва да бъде намалено поради съпричиняване, но както се спомена по - горе въпросът за лисата на такова е разрешен със СПН и не следва да се преразглежда.

Дори обаче това да не бе така, ПАС намира за нужно да спомене, че от събраните по делото доказателства, вкл. и САТЕ, която се споменава в жалбата следва несъмнен извод, че ищцата се е движела правомерно по тротоара при настъпване на инцидента, т.е. не може да се говори за съпричиняване.

Така изложеното сочи, че на ищцата се дължи обезщетение за неимуществени вреди от 20 000 лв.

Върху тези суми се дължи и законна лихва. При определяне на момента, от който същата се начислява следва да се изхожда от разпоредбата на чл. 429 КЗ. В ал.2, т. 2 на същата е предвидено, че при застраховане на гражданската отговорност в застрахователното обезщетение се включват и лихвите за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице. В ал. 3 на чл. 429 от КЗ съответно се сочи, че те се плащат от застрахователя в рамките на лимита на отговорност считано от по - ранната дата измежду датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 и тази на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице. При отговорността по чл. 45 от ЗЗД деликвентът дължи законна лихва от момента на увреждането. Това сочи, че тази законна лихва се дължи и от застрахователя съответно считано от посочения в чл. 429, ал.3 от КЗ начален момент. В случая той е 28. 07.2021 г.

С решението на ХОС присъденото обезщетение е 30 000 лв., присъдената лихва не от тази дата, а от 28.10.2020 г.

Така изложеното води до извод, че то в частта осъждаща застрахователя да заплати на ищцата обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв. ведно със законната лихва от 28.10.2020 г. равняващо се на разликата между дължимото според ПАС обезщетение в размер на 20 000 лв. и дължимото такова според застрахователя от 10 000 лв. следва да се

потвърди.

Същото в частта осъждаща застрахователя да заплати на ищцата обезщетение за неимуществени вреди на размер на 10 000 лв. ведно със законната лихва от 28.10.2020 г., което се равнява на разликата между присъдените от ХОС 30 000 лв. и дължимите според ПАС 20 000 лв. следва да се отмени и да се постанови друго отхвърлящо иска в този размер.

По-горе се спомена, че предмет на разглеждане по делото е и насрещна въззивна жалба насочена против постановеното по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд решение в частта, с която били отхвърлени акцесорните искове на Р. М. Т. против „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С. за присъждане на законна лихва върху присъдените с решението на ХОС обезщетения за имуществени и неимуществени вреди за времето от 28.07.2023 г. до 28.10.2023 г.

В решението на ХОС обаче липсва изразена от съда воля в мотивите и диспозитива за отхвърляне на претенцията на ищцата за присъждане на лихва за времето от 28.07.2020 г. до 28.10.2020 г. Липсва и подадена от нея молба по реда на чл. 250 от ГПК за допълване на решението, респ. допълване на същото в този смисъл.

Това прави насрещната въззивна жалба недопустима и същата следва да се остави без разглеждане.

Изложеното до тук налага да се измени и решението на ХОС в частта за разноските.

С него на адв. М. е присъдено адв. възнаграждение по чл. 38, ал.2 от ЗА в размер на 3 660 лв. с ДДС. Дължимото такова по съразмерност е 2 440 лв. с ДДС, т.е. решението следва да се отмени за сумата от 1220 лв. и да се потвърди в останалата му част.

По отношение на присъдената в полза на ХОС ДТ то следва да се отмени за сумата от 400 лв. и да се потвърди в останалата му част, а за присъдените в полза на Т. разноски то ще следва да се отмени за 133, 23 лв. и да се потвърди в останалата му част.

Разноски се дължат и за въззивното производство.

С оглед изложеното по-горе Т. следва да заплати на застрахователното дружество разноски по съразмерност за въззивното производство в размер на

1940 лв.

Съответно дружеството пък на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА следва да заплати на адв. Р. М. адв. възнаграждение по съразмерност за осъщественото процесуално представителство на въззиваемата страна пред ПАС. Общият размер на дължимото възнаграждение съобразно обжалвания интерес от 20 000 лв. според Наредба № 1 за размера на минималните адвокатски възнаграждения е 3 100 лв., т.е. по съразмерност дължимата сума е 1550 лв. Върху същата адв. М. претендира да се начисли и ДДС, а насрещната страна възразява, че такова не се дължи с оглед факта, че правната помощ по чл. 38, ал.1 от ЗА била безвъзмездна доставка на услуга и разпоредбата на чл. 38, ал.2 от ЗА не променяло безвъзмездния ѝ характер по причина, че възмездяването ставало в последствие с акт на съда при наличие на предвидените в закона предпоставки и касаела съвсем друго правоотношение.

По повод на това възражение следва да се посочи, че съгласно чл. 38, ал.1 от ЗА, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на:

1. лица, които имат право на издръжка;
2. материално затруднени лица;
3. роднини, близки или на друг юрист.

В ал. 2 на този член е предвидено, че в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноси, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение, което се определя съда в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати.

Това съотнесено с чл. 36 от ЗА води до извод, че отношенията между адвоката и лице от кръга посочено в чл. 38, ал.1 от ЗА се уреждат в договор, в който изрично страните се договорят, че това лице не ще заплаща на адвоката възнаграждение, а то ще се плати от другата страна при условията на чл. 38, ал.2 от ЗА в размер определен от съда.

Основанието за плащане на възнаграждението по чл. 38, ал.2 от ЗА е именно сключеният между адвокатът и съответното лице договор и не може да се говори за две групи правоотношения и две групи правопораждащи ЮФ.

Този договор е безвъзмезден в случаите, при които не се пораждат

предпоставките на чл. 38, ал. 2 от ЗА и тогава е логично с оглед чл. 2, ал.1, т.1 от ЗДДС да се приеме, че тази доставка на услуга по смисъл на чл. 8, вр. с чл. 9 от ЗДДС е необлагаема и за адвоката извършил услугата не възниква задължение за внасяне на ДДС.

Не така стоят нещата в случаите, при които за престираната от адвоката услуга се определя възнаграждение по чл. 38, ал.2 от ЗА. При определяне на такова с влязло в сила решение същото става дължимо на адвоката. Плащането действително са прави от другата страна, но то по силата на закона се извършва в полза на лицето по чл. 38, ал.1 от ЗА, а съответната доставка на услуга има възмезден характер. Извършването на същата по смисъла на чл. 25, ал. 2 от ЗДДС става факт с наличието на влязло в сила решение уважава напълно или частично исковата претенция на лицето по чл. 38, ал.1 от ЗА. Това е момента на извършване на т.н. облагаема доставка и моментът, в който данъкът по смисъла на чл. 82, ал.1 от ЗДДС става изискуем от съответното данъчно задължено лице извършител на доставката-адвокатът. Той от своя страна се начислява върху данъчната основа. В случая това е цената на престираната от адвоката услуга, която се определя от съда с постановяване на решението и е логично върху същата да се калкулира и ДДС при условие, че то е изискуемо от доставчика.

В случая данъчната фактура се издава от съответния доставчик в момента, в който простирането на услугата завърши, т.е. влизане в сила на съответното осъдително решение и е абсурдно да се мисли, че съдът може да е страна в някакви правоотношения от този тип.

Това води до извод, че споменатата по-горе сума от 1550 лв. следва да се увеличи с начислените 20 % ДДС, т.е. с още 310 лв. и на адв. М. да се присъдят общо 1860 лв.

Водим от това съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 35 от 04.04.2023 г. постановено по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд в частта, с която „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 е осъдено да заплати на Р. М. Т., ЕГН *****, гр. Х., ул. „Ч.с.“ № 11-А ет.8 ап.51 сумата от 10 000 лв. ведно със законната лихва от 28.10.2022 г. до окончателното изплащане, равняващи са

на разликата между присъдените от ХОС 30 000 лв. за обезщетяване на претърпени неимуществени вреди/болки и страдания/ причинени от ПТП, настъпило на 21.02.2020 г. около 17, 17 часа в гр.Х. по ул. „П.“ в посока запад към стадион Х., по вина на Г.Н.П. като водач на лек автомобил марка „Ф.“, модел „П.“, рег. № ..., застрахован по договор „Гражданска отговорност на автомобилистите“ при ответника и дължимите според ПАС 20 000 лв., като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявеният от Р. М. Т., ЕГН *****, гр. Х., ул. „Ч.с.“№ 11-А ет.8 ап.51 против „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 иск за осъждането на застрахователя да заплати на ищцата сумата от 10 000 лв. ведно със законната лихва от 28.10.2022 г. до окончателното изплащане, равняващи са на разликата между присъдените от ХОС 30 000 лв. за обезщетяване на претърпени неимуществени вреди/болки и страдания/ причинени от ПТП, настъпило на 21.02.2020 г. около 17, 17 часа в гр.Х. по ул. „П.“ в посока запад към стадион Х., по вина на Г.Н.П. като водач на лек автомобил марка „Ф.“, модел „П.“, рег. № ..., застрахован по договор „Гражданска отговорност на автомобилистите“ при ответника и дължимите според ПАС 20 000 лв.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 35 от 04.04.2023 г. постановено по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд в частта, с която „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 е осъдено да заплати на Р. М. Т., ЕГН *****, гр. Х., ул. „Ч.с.“№ 11-А ет.8 ап.51 сумата от 10 000 лв. ведно със законната лихва от 28.10.2022 г. до окончателното изплащане, равняващи са на разликата между дължимата според ПАС сума от 20 000 лв. за обезщетяване на претърпени неимуществени вреди/болки и страдания/ причинени от ПТП, настъпило на 21.02.2020 г. около 17, 17 часа в гр.Х. по ул. „П.“ в посока запад към стадион Х., по вина на Г.Н.П. като водач на лек автомобил марка „Ф.“, модел „П.“, рег. № ..., застрахован по договор „Гражданска отговорност на автомобилистите“ при ответника и дължимата според застрахователя такава от 10 000 лв.

ОТМЕНЯ решение № 35 от 04.04.2023 г. постановено по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд в частта, с която „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 е осъдено да заплати на адвокат Р. И. М. на основание чл. 38, ал.2 от ЗА за предоставената безплатна правна помощ на

Р. М. Т. за производството пред ХОС адв. възнаграждение в размер на 1220 лв. с ДДС, а за сумата от 2440 лв. решението се **ПОТВЪРЖДАВА**.

ОТМЕНЯ решение № 35 от 04.04.2023 г. постановено по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд в частта, с която „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 е осъдено да заплати по сметка на хасковския окръжен съд ДТ в размер на 400 лв., а в останала му част за сумата от 800, 93 лв. решението се **ПОТВЪРЖДАВА**.

ОТМЕНЯ решение № 35 от 04.04.2023 г. постановено по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд в частта, с която „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 е осъдено да заплати на Р. М. Т., ЕГН *****, гр. Х. разноски в размер на 133, 23 лв. , а в останалата му част за сумата от 266, 77 лв. решението се **ПОТВЪРЖДАВА**.

ОСЪЖДА „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 да заплати на адвокат Р. И. М. на основание чл. 38, ал.2 от ЗА за предоставената безплатна правна помощ на Р. М. Т. за производството пред ПАС адвокатско възнаграждение по съразмерност от 1810 лв. с ДДС.

ОСЪЖДА Р. М. Т., ЕГН *****, гр. Х., ул. „Ч.с.“ № 11-А ет.8 ап.51 да заплати на „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С., ул. „С. С.“ № 7, ет. 5 направените от дружеството разноски по съразмерност за производството пред ПАС в размер на 1940 лв.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ подадената от Р. М. Т., ЕГН *****, гр. Х. чрез пълномощника ѝ адв. Р. М. насрещна въззивна жалба насочена против решение № 35 от 04.04.2023 г. постановено по т. дело № 139/2021 г. по описа на Хасковския окръжен съд в частта, с която са били отхвърлени акцесорните искове на Р. М. Т. против „О.-З.“ АД, ЕИК ....., гр. С. за присъждане на законна лихва върху присъдените с решението на ХОС обезщетения за имуществени и неимуществени вреди за времето от 28.07.2023 г. до 28.10.2023 г.

ПРЕКРАТЯВА производството по в. т. дело № 501/2023 г. по описа на ПАС по отношение на същата.

Решението може да се обжалва в 1 месечен срок от получаване на съобщението за изготвянето му пред ВКС, а в частта имаща характер на определение в 1 седмичен срок от получаване на съобщението за изготвянето му също пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____